

Sygn. akt VIII Pz 67/18

POSTANOWIENIE

Dnia 31 sierpnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Teresa Kalinka

Sędziowie: SSO Grażyna Łazowska

SSR del Anna Capik – Pater (spr)

po rozpoznaniu w dniu 31 sierpnia 2018 r. w Gliwicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy M. O.

przeciwko Spółce (...) Spółce Akcyjnej w B.

o rekompensatę za utracony deputat węglowy

na skutek zażalenia pozwanej Spółki (...) Spółki Akcyjnej w B.

na postanowienie Sądu Rejonowego w Zabrzu

z dnia 12 czerwca 2018r. *sygn. akt* IV P 137/18

p o s t a n a w i a:

1. zmienić punkt 2 zaskarżonego postanowienia w ten sposób, że zasądzić od powódki na rzecz pozwanej kwotę 1350 zł (tysiąc trzysta pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

2. zasądzić od powódki na rzecz pozwanej kwotę 150 zł (sto pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów w postępowaniu zażaleniowym.

(-) SSO Grażyna Łazowska (-) SSO Teresa Kalinka (-) SSR del Anna Capik – Pater

Sędzia Przewodniczący Sędzia

UZASADNIENIE

Powódka M. O. odwołała się od decyzji , w której Spółka (...) Spółka Akcyjna w B. odmówiła jej zapłaty rekompensaty w wysokości 10 000 zł .

W piśmie procesowym z dnia 7 czerwca 2018r. powódka cofnęła powództwo wnosząc o zwolnienie z kosztów postępowania. Powódka uzasadniła, że została wprowadzona w błąd, iż ustawa przewiduje wypłatę rekompensaty.

Postanowieniem z dnia 12 czerwca 2018r. wydanym na rozprawie, na której powódka nie stawiała się Sąd Rejonowy w pkt. 1 umorzył postępowanie, a w pkt 2 odstąpił od obciążania powódki kosztami procesu.

Sąd Rejonowy powołał się na art. 203 § 1 i 2 k.p.c. znajdującym zastosowanie na zasadzie art. 13 § 2 k.p.c. i 355 § 1 k.p.c.

Sąd I instancji na podstawie art. 102 k.p.c. odstąpił od obciążania powódki kosztami procesu – kosztami zastępstwa procesowego strony pozwanej – z uwagi na szczególne okoliczności niniejszej sprawy. W ocenie Sądu Rejonowego okolicznościami tymi był fakt, iż dochodzone roszczenie o zapłatę utraty rekompensaty za utracony deputat węglowy jest roszczeniem, które zagwarantował ustawodawca tylko niektórym kategoriom osób, czemu dał wyraz w uzasadnieniu do ustawy z dnia 12 października 2017r. o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla (Dz.U.2017.1971). Również krótki zawity termin do złożenia odwołania od decyzji strony pozwanej mógł powodować pewnego rodzaju „pochopność” decyzji powódki. Nadto zasady współżycia społecznego w ocenie Sądu Rejonowego nie pozwalają nałożyć na przegrywającego obowiązku zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Hipoteza art. 102 k.p.c., odwołująca się do występowania „wypadków szczególnie uzasadnionych” pozostawia Sądowi rozpoznającemu sprawę pewną swobodę oceny, czy fakty związane z przebiegiem procesu, jaki dotyczące sytuacji życiowej strony, stanowią podstawę do odstąpienia od obciążania jej kosztami procesu. Przepis art. 102 k.p.c. stanowi, bowiem suwerenne uprawnienie jurysdykcyjne Sądu orzekającego i do jego oceny należy przesądzenie, czy wystąpił szczególnie uzasadniony wypadek. W ocenie Sądu zarówno charakter roszczeń, z jakimi wystąpiła powódka, jak i jej subiektywne przekonanie o zasadności zgłoszonych roszczeń (bądź przekonanie o niesprawiedliwym – wybiórczym rozwiązaniu ustawowym), pozwalały zastosować w rozpoznawanej sprawie omawianą normę. Sąd I instancji zaznaczył ponadto, że powódka cofnęła pozew przed rozprawą, a odpowiedzi na pozew sporządzane przez pozwaną we wszystkich sprawach dotyczących rekompensaty są szablonowe.

Zażalenie na orzeczenie o kosztach wniosła pozwana domagając się zasądzenia na jej rzecz kwoty 1350 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oraz kosztów postępowania zażaleniowego.

Pozwana zarzuciła:

- 1) naruszenie przepisów postępowania, a to art., 98 k.p.c. oraz art. 102 k.p.c. poprzez odstąpienia od obciążania powoda kosztami postępowania pomimo przegrania przez powoda sprawy, a także pomimo nie zaistnienia w niniejszej sprawie przesłanek, o których mowa w art. 102 k.c. tj. wypadków szczególnie uzasadnionych,
- 2) naruszenie przepisów postępowania to §2 pkt 4 w zw. z §9 ust.1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (DZ.U. z 2015r. poz. 1804), poprzez jego niezastosowanie .

Wedle pozwanej odstępstwo od zasady wyrażonej w art. 98 k.p.c. przewidziane w art. 102 k.p. dotyczy tylko wyjątkowych sytuacji, a takie przesłanki w sprawie nie wystąpiły. Zdaniem pozwanej swoboda Sądu w tym zakresie nie powinna być niczym nieograniczona. Nie sposób przyjąć, że niezajomość prawa jest przesłanką uzasadniającą odstąpienie od obciążania strony przegrywającej kosztami postępowania. Pozwana podkreśliła, że powódka otrzymała na etapie przesądowym decyzję odmowną, w uzasadnieniu której wyjaśniono w sposób jednoznaczny z jakich przyczyn powódka nie jest uprawniona do rekompensaty. Pozwana podkreśliła również, że niezrozumiałym jest dla niej argument jakoby czternastodniowy termin na wytoczenie powództwa miał prowadzić do „pochopności” decyzji powódki, co miałyby zwolnić ją z odpowiedzialności za przebieg i wynik procesu.

Pozwana zaznaczyła ponadto, że powoływanie się przez Sąd I instancji na szablonowość odpowiedzi na pozew w żaden sposób nie mieści się w grupie przesłanek uzasadniających stosowanie art.102 k.p.c. Pozwana zaprzeczyła także jakoby pracownicy pozwanej informowali wdowy po zmarłych górnikach, że rekompensata będzie im wypłacana.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Stanowisko pozwanej zaprezentowane w zażaleniu zasługuje na aprobatę.

Sąd I instancji w pkt 2 postanowienia odstąpił od obciążenia powódki kosztami procesu na mocy art. 102 k.p.c. Pozwana uznała, że nie zachodzą okoliczności przewidziane w art. 102 k.p.c. i zastosowanie winien znaleźć przepis art. 98 k.p.c.

Rację ma pozwana, że nie zachodzą przesłanki, o których stanowi art. 102 k.p.c.

Należy podnieść za Sądem Najwyższym, iż wyjątek od zasady ponoszenia kosztów za wynik sprawy przewiduje art. 102 k.p.c., który pozwala w szczególnie uzasadnionych wypadkach na zasądzenie od strony przegrywającej tylko części kosztów lub nieobciążenie jej w ogóle kosztami; nadto przepis art. 102 k.p.c. nie może być rozszerzająco wykładany i wyklucza uogólnienie, a może być stosowany w zależności od konkretnego przypadku (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 1981 roku sygn. akt IV PZ 11/81, LEX nr 8307). W niniejsze sprawie nie zachodzi okoliczność odstąpienia od poniesienia przez powódkę kosztów postępowania w całości. Powódka, wnosząc odwołanie dysponowała decyzją odmawiającą jej prawa do rekompensaty, która wskazywała na podstawę prawną, przytaczając właściwe przepisy i zawierała stosowny wniosek z nich wynikający. Mogła zatem powódka ocenić szanse wygrania procesu. Sąd II instancji stoi na stanowisku, że sam fakt, iż sprawa jest z zakresu prawa pracy nie uzasadnia zwolnienia powoda od kosztów zastępstwa procesowego, które poniosła strona pozwana. Zwolnienie z tego tytułu powódki od kosztów procesu naruszałoby zasadę równości stron w postępowaniu sądowym i oznaczałoby, że w każdym postępowaniu ze stosunku pracy, pracownik byłby w uprzywilejowanej pozycji na wypadek przegrania postępowania.

Pozwana była zaangażowana w niniejszym postępowaniu w terminie złożyła odpowiedź na pozew wraz z odpisem z KRS i pełnomocnictwem. Powódka w piśmie, w którym cofnęła odwołanie wniosła o nieobciążanie jej kosztami, wskazując na wprowadzenie jej w błąd. Nie wykazała że jej sytuacja majątkowa nie pozwoli jej ich ponieść bez uszczerbku dla utrzymania siebie i swojej rodziny. Nie jest także znana jej sytuacja majątkowa w przypadku gdyby stosować art. 102 k.p.c. z urzędu. Skoro jednak powódka ma rentę rodzinną, to ma stały dochód i jest w stanie koszt zastępstwa procesowego ponieść. Subiektywne przekonanie o zasadności zgłoszonych roszczeń wobec jednoznacznego brzmienia przepisów ustawy nie może być uzasadnieniem dla uznania sytuacji powódki jako szczególnie uzasadnionej w rozumieniu art. 102 k.p.c.

Z podanych wyżej przyczyn Sąd Okręgowy na podstawie art. 98 k.p.c. w związku z art. 386 § 1 k.p.c. i art. 397 § 2 k.p.c. i §2 ust 4 w zw. z §9 ust.1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych zmienił pkt 1 postanowienia i zasądził od powódki na rzecz pozwanej kwotę 1350 zł złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego

Koszty pozwanej w postępowaniu zażaleniowym wyniosły 150 zł, na które składają się – 120zł wynagrodzenie pełnomocnika (§ 2 ust 2 w zw. z §10 ust 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych) oraz 30 zł tytułem opłaty od zażalenia.

(-) SSO Grażyna Łazowska (-) SSO Teresa Kalinka (-) SSR del Anna Capik – Pater

Sędzia Przewodniczący Sędzia